

Цетиње, 12. јуна

Сад у четвртак састао се угарски сабор. Отварање његово извршено је на свечан начин: Отворен је пријестолом бесједом.

Прије отварања сабора владина странка рада конституисала се. За председника је изабран бивши председник сабора Десидер Персел, познат још из 1904. г. када је на сједници сабора од 18. новембра својим држањем раздражио саборску опозицију у толикој мјери, да је настала туча, демолрање председничког стола и министарских фотеља, те је дошло до распуштања сабора и нових избора, који су коалицији донијели већину.

Из тога се види, да ни влада не намјерава да води према опозицији помирљиву политику и да се одлучила да искористи своју огромну већину у сабору. Најзад то се видјело и из говора појединих министара, који су овом приликом, манифестујући своју побједу на изборима, отворено изјављивали, да је у широким слојевима народа велико негодовање према коалицији и да неће опструкцију.

Према томе се већ сад може знати како ће се саборска већина држати према опозицији и како ће према њој поступити!

Угарска влада јако је поносна изборним резултатом. Не води она ни мало рачуна на који је начин и како до већине дошла, него јој је главно што је у сабору постала господар ситуације и што ће моћи да изврши све што год предузме. Зато ће бити немилостива према свакоме отпору у сабору и своје противнике неће штедити онако исто као што их није штедила приликом избора.

А да је у изборној борби била безобзирна најбољи је свједок изборни резултат.

У краљевини Угарској већа половина становништва припада немачарским народностима. Седам милиона душа има Румуна, три милиона Словена, а три милиона има које Срба, које Русина и Нијемаца. Па и поред тога све те народности имају само осам посланика, од којих националних посланика ни једаног немају ни Срби, ни Русини ни Нијемци; само су пет Румуна и три Словака. Па и ти мандати, који су дати Словацима и Румунима, они су добили само зато што у сабору неће функционисати као националисте, онако исто као и оних осам Срба, који су изабрани као чланови владине странке рада. То ће бити чланови ове или оне мађарске странке, али никако представници овог или оног народа. Политику старог Тисе прихватио је и син му, за кога највише има изгледа да ће се ставити на чело мађарске владе.

Из тога се свега види, да акција народносних странака у угарском сабору неће бити никаква, онако исто као што и опозиционе мађарске странке неће моћи с успјехом деловати.

Како су се изасланици сабора Хрватске и Славоније већ декларирали да ће помагати угарску владу, то је слика рада сабора угарског са свим јасна: Са огромном својом већином влада Куен Хедерварџа радиће како год буде хтјела или, још боље и јасније рећи, радиће онако како Беч хоће.

Цетиње, 12. јуна.

Министар војни у Црној Гори подио је оставку, што се у службеним круговима прикрива, пошто се надује, да ће се моћи да наговори, да је повуче.

Буџетски одбор босанског сабора, састављен од седамнаест чланова, изабрао је за председника Ђилорџа Јевтановића.

Цетиње српског народног пријатног сабора у С. Карловцима биће одложено за септембар како би посланици угарског сабора, а чланови овог сабора, могли узети учешћа у раду угарског сабора.

Порта је дала начелни приставак за проглашење српске митрополије у независну патријаршију.

Побуна Арбанаса

Купљење оружја међу робњацима Арбанасима врло се још јачало. Врло је ријетак случај да турска војска не је опљачкана. Само постоје они да у поплјачке врјеме са купљењем оружја иде све слабије. Или је већ покупљено све од Арбанаса или је већ и војски додијало. И прије изгледа да је ово друго, судећи бар по појединим случајевима када су Арбанаси оружани наваљивали на поједине српске куће.

Рок, који је Дургут наша ставио побуњеницима за предају оружја, већ је истекао, али Љума, Малесија, Дебарско и Миридити и не мисле оружје да предају. Војска међутијем противу њих ништа не предузима, задовољавајући се што су рово и одурно тлачи мирни српски живаљ. И то је један доказ више, да је војска према Арбанасима у одузимању оружја олабавила. Оно, што смо још раније рекли: задовољна је што није принуђена да се с Арбанасима туче и крв пролијева!

Сем тога у побуњеничким крајевима од како је проглашен пријек суд није готово још ни један од главнијих вођа арбанашких ухаћен, а од извршења пресуда пријеког суда ни помена нема. Све што се предузима противу оних који се одупиру разоружању то је, што их истуку и притворе, па послуже дан и два пусте. Зато је и природно што се све колоније побуне и главни побуњеници налазе на слободи, у бјегству.

Војска је већ напустила Ђаковицу и налази се у Малесији, али је тамо наишла све на празна села, пошто су се Арбанаси повукли у планине.

Купљење оружја отпочело је у Пећи, гдје се не може улазити и излазити без нарочитог одобрења. Да би се власти обезбиједиле, да ко не удакне, наредиле су, да се строго мотри на оне који из варошних излазе и не дозвољавају без

одобрења да ико илде крочи. На тај начин је Пећ потпуно поседнут. Ко хоће из вароши да илде, мора да се пријави властима и онда оне, дозвољавајући му излазак, ударају му на руку жиг — печат. Простријем свијету жиг се удара на длану, а трговцима и болним људима одозго.

Чеси и Нијемци

— Нијемци насрћу на Чехе —

Жилавост и издржљивост Чеха у националној борби противу Нијемаца у толикој мјери огорчава Нијемце, да су постали сасвим безобзирни према Чесима, наваљујући на њих чим им се прилика укаже.

И у колико та борба узима све већа маха, Нијемци постају све раздраженији и немилосрднији, тако, да је узела већ велике размјере.

Нијемци не могу мирно да гледају, гдје Чеси из дана у дан напредују и јачају у сваком погледу. Власти, ма колико да иду на руку Нијемцима, не могу са овима заједно да спрече напредак Чеха.

Са колико огорчена и насиља поступају Нијемци против Чеха, најбоље свједочи и један најновији догађај, који ћемо изнијети.

Из чешког варошког робњацима јављају ово: Нијемци су се у оном од овомо засебном возу из Пећи према Чесима железничким путем из Пећи у Требиње, који је у Пећи. Када су Нијемци у возу из Пећи излетници искрцали и у Требињу покушали се њих оне ствари, које се према железничким станици. У путу сретеше више војла, која су носила чешке заставе и била украјена чешким бојем. Овакв похватање је било да се чешке заставе и свију украсе са свјетл војла, не хрјашу, те су их свију војла, те на колоније од оних војла, који су чешанима и бацати на друм чешке заставе. Чеси су одвајко бранили своје државне заставе. У то стиге жандармерија и заповиједи да се уклоне све чешке заставе. Жандармерија је међутим била заузела и цео простор око станице и све улазе у њу. Пронуштала је на станици само оне, који су имали путну карту. Кад је стигао засебни воз са чешким излетницима, овима је најстрожије забрањено да излазе из вагона. Воз је морао одмах даље да иде. Ово насиљно и безобзирно поступање и власти и немачког грађанства изазвало је међу Чесима само још веће огорчење. О том догађају биће ријечи и у аустријском парламенту.

Криза у Португалији

— Абдикација краља Мануела —

У Португалији није све у своме реду. Положај краља Мануела је врло критичан и сваког тренутка пријети опасност, да се Португалија не нађе у критичној ситуацији.

Португалија се налази ни у малу завидном положају, јер су политичке прилике у њој тако рђаве, да је из те критичке ситуације врло тешко наћи излаза. Државно финансирање тако је лоше вођено, да се државне финансије налазе у хаосу. Није ништа боље ни са унутрашњим политичким приликама. Борба између републиканизма и монархиске диктатуре толико је размјере узела, да су се међусобни односи међу странкама толико заоштрили, да су несносни.

Због тога је положај краља Мануела јако уздрман и већ се говори о његовој абдикацији.

Ваља знати и то, да млади Мануел као други син Карлосов, није био спреман за владару и са тежком се вољом нашао на пријестолу португалском. У случају, да се верзије о његовој абдикацији испу-

не, њега би имао да наслједи његов стриц принц Алфонсе од Браганаце, војвода од Опорт, али тешко да би до тога дошло пошто је републиканска струја јако овладала.

На португалском двору држе, да неће доћи до абдикације краљеве, јер да ће се са стране на њега утицати, да се не повлачи. У томе случају шљедовала би женидба његова са каквом илуђном принцезом.

Изложба у Турину

— Ученике Србије на изложби —

Као што се зна, од априла до октобра 1911. године биће у Турину међународна изложба индустрије и радности у опште. Поред осталих великих држава, на њој ће са својим продукцијама бити заступљена и Србија. Истна још прије двије године када је Србија била позвана да учествује на овој изложби, учешће је била отказала због анексионе кризе. Али сада је нашао за умјесно, да и Србија буде заступљена на овој међународној изложби, па је поново повела преговоре. Ти преговори најзад су завршени тиме, што су два изасланика министарства народне привреде из Србије отишли у Турин, гдје су изабрали мјесто за српску изложбу и са изложбеним одбором утврдили све појединости које се односе на ову ствар. Влада је одредила сто хиљада динара кредита за изложбу и према томе сад има да се спрема све што је потребно. Увјет је мјесто од 600 квадратних метара, на коме ће бити српски павиљон. Изузетно од општег правила, Србији је допунитено да све изложбе на једном мјесту, ма да ће се иначе изложба уредити по групама предмета. Србија не располаже многим артикулма које би могла изложити, те би се у таквом великом павиљону изложени предмет изгубили и не би обратили на себе пажњу.

Како се при овим изложбама у првом реду има на уму трговачки успјех, јер се суштину међународног учествовања на изложбама састоји у освајању појана, у агитовању за изложбене предмете, то је на ту страну и обраћена пажња. По програму који је већ објављен, овим изложбама је врло велики, али ће она, у главном, носити индустријски карактер. Ту има да се такмиче велике индустријске земље: Француска, Немачка, Енглеска, Белгија. Све се оне труде да представе најновије успјехе у машини, да изложе што је најбоље у доминираној радности. Једно изасланиство француског трговца ишлр је у Берлин, да представнике велике индустрије и трговине заинтересује за изложбу. Дочени су били веома импозантни; говорили су много и с једне и с друге стране и природно је, да немачки економски напредак буде представљен на изложби веома сјајно.

Тако ће бити и с осталим великим земљама. Мала земља радничка Србија на овој међународној изложби промишљаће до свјетских начини излагача јако контраичан. Она је до сада излагала артикле који ни у ком случају није могла бити предмет трговине на велико. Међутим, сада ће се обратити тајна ствар и оне артикле, који могу доћи у трговачки промет, нарочито с обзиром на трговачке везе с Италијом. С тога ће се, у првом реду, изложити производи пољске привреде: пшеница, раж, јечам, кукуруз. Затим индустријски производи: брањеници материјал, жир и шинарке, производи рударства, па онда стока и сточни производи. Ова група заслужује нарочиту пажњу, јер је Србија пошљедних година извозила волове и прерађивале од меса у Италију.

Што се тиче воља изаћи ће само са сувим павиљонима и неким ома. У свима осталим вјестима воља она се не може такмичити. Још ће изложити индустријске биљке (дубав и конопља), затим равију шљавовину, кокоње од свјетлих бућа и све врсте сирових воља.

Индустрија ће бити заступљена филмовима на првом мјесту и брањенима, које на Италију, због израде разних артикула од меса има нарочити излаз.

Припреме за учешћа на изложби већ су почеле.

Срби и Хрвати у угарском сабору

— Држање српско-хрватске коалиције —

Прије него се састао угарски сабор српско-хрватска коалиција имала је да се определи према угарској влади како би се знало какво ће становиште у угарском сабору узети делегати сабора Хрватске и Славоније.

Као што се зна, српско-хрватска коалиција склопила је пакт са баном Хрватске и Славоније, али се није определивала према угарској влади, нити је са њоме у додир долазила. Према томе и ако је имала према њој потпуно одријешене руке, њој није било баш тако лако да се определили у овом погледу. Следило се није могла бацити у наручја угарске владе, јер би тиме ставила на коцку све и била остављена на милост и немилост њеној. Да се пак према њој затегнуто држи није могла већ и ради тога што би томе одговорило и њеним добрим односима са баном Томашићем.

Зато се српско-хрватска коалиција налазила у врло тешком положају, рјешавајући питање како ће становиште узети хрватска делегација приликом отварања заједничког сабора према заједничкој влади.

Могућности су ту биле три: или ће делегација већ на темељу програма грофа Куена Хелдсвартија изразити заједничкој влади повјерење, а да не постави никаквих услова, или ће то повјерење узети уз извесне услове које сматра и у данашњим приликама могућим, или ће се поставити на интрапартијско становиште, те уз мотивацју, да је пакт исцрпљен ступити у опозицију и водити у њој борбу све дотле, док се хрватским захтјевима у пуном обиму не одговори.

Прво би становиште било најбоље по њу и заједничкој влади и бану Томашићу. Оно би значајно задовољило се са status quo, а заједничкој влади, која се у свом програму изјаснила, да ће спор са Хрватском уредити „на темељу праведности и закона“, с потпуним повјерењем пустити, да тај спор по својој увиђајности и у доба, кад она то пронађе за сходно, рјешава. Против овога били су устали многи, јер усвојити ово становиште, значило би обновити стару праксу стрпљивог чекања, какву је проводила народна странка.

Друго је становиште граваминално, те као такво не прелази границе санације нагодбе, тек ову санацију не очекује потпуно повјерење од

заједничке владе на темељу њезинога програма, већ ју истиче као самосталан захтјев, који се у свим приликама даде без већих потешкоћа повести, ако је заједничкој влади стало до потпоре хрватске делегације.

Треће је коначно становиште ре-визионистичко, које полази с начела равноправности између Хрватске и Угарске, те хоће да то начело, на којем се темељи и нагодба, у пракси проведе промјеном појединих њезиних установа. У скрајњим конвенцијама својим доводи оно до тактике, коју истиче посланик Сушило који неће ни мира ни примирја с Угарском, док се хрватским захтјевима у пуном обиму не одговори.

Српско-хрватска коалиција изабрала је друго становиште т. ј. рјешила је да изрази влади повјерење и упутила јој меморандум о својим захтјевима, па усвоји ли се од тога што или не.

Талијански факултет у Аустрији

— Отварање факултета у Бечу или Трсту? —

Крај других сивних недаћа који прате владу барона Бинерта испријечило се сада и питање о оснивању талијанског факултета у Аустрији.

Талијански посланици аустријског парламента навалили су да по сваки начин извојују талијански факултет, чеме се противе и Нијемци и све друге народности, а нарочито Словени.

Бинертова влада нашла се по средини. Нити је пристала на захтјеве талијанских посланика, нити да их задовољи. Ако не одобри отварање талијанског факултета на аустро-угарској територији, изазваће против себе негодовање талијанских посланика, који ће у томе случају гласати против њега. У будућности талијански посланици, који ће имати већину у парламенту, могу одговоре и сепаратно издати, називајући владу противу себе Словенској и српској влади. Талијански пропаганду, те ће изјавити противу њемачких интереса. Зато је и узела злату средину.

Послије дугог отезања, конференција и преговарања, хоће да се рјешити питање талијанског правног факултета на један заиста оригиналан начин. Влада је наиме одлучила, да факултет буде у Бечу. Али, да се не замјери ни Нијемцима ни Талијанима, одлучила је, да Беч буде само провизорно „културно средиште“ Талијана. Тај про-

визориј ће трајати једно 2—3 године, а онда ће се премјестити факултет у Трст.

Али још интересантнији су разлози овог интересантног владиног корака. Талијанима се мора дати факултет из обзира према Италији. Али не смје им се дати Трст из страха пред предетом. А за три године ће се Талијани, рачуна влада, само да добију универзу по-старати да буду мирни и трудити се, да отклоне сумње у највишим круговима.

На жеље и приговоре Славена, наравно, нико се и не осврће. За њима не стоји ни једна држава.

Због тога међу странкама царевинскога вијећа води се сада жестока расправа о питању талијанскога свеучилишта у Аустрији. Талијански посланици хоће својим да им се свеучилиште отвори у Трсту. Влада није противна свеучилишту, али ставља услов, као што рекосмо, да се отвори у Бечу. Славенска посланици пристају би на то, да Талијани добију свеучилиште, али стављају услов, да се да и Словенима. Њемачки посланици неће ништа да Словенци дођу до своје високе школе. Нијемци пристају и против воље владе, да се талијанско свеучилиште подигне у Трсту.

Ну најзанимљивије је, на који начин Нијемци препоручују талијанске жеље. Они то не кажу отворено, али из њихових говора даде се разабрати ово: Талијани су опасан, непојалан народ у овој монархији, зато им се морају испунити жеље, на дакле и свеучилиште дати.

С овим ријечима: Словени су опасан народ од вјеран династији и монархији, опасан би могао бити и Талијанима. Зато се тај вјеран народ мора потискивати и непојалан Талијане треба изабавити.

О овим културно и правдољубивости Словена!

Словенски конгрес у Софији

Познато је, да су Пољаци отказали учешће у словенском конгресу, који је сазван о Петрову дану у Софији. Сада јављају, да је и московско друштво за славенску културу отказало учешће. По једнима та је одлука пала услед неспоразума овог друштва са софиским словенским друштвом, које рукоје припремама за сазив конгреса

у Софији. Московско друштво за славенску културу хтјело је да на конгрес испрати седам делегата, али како је добило од софиског словенског друштва извјештај, да толики број делегата не може да прима, то је и пала одлука, да московско друштво никако и не судјелује на конгресу. По другима та је одлука донесена зато што је московско друштво условљавало своје учешће само ако се програм конгреса буде модифицирао у неословенском смислу. Како тај захтјев није нашао одзива, јер им је одговорено да се програм конгреса неће мијењати, то је московско друштво одлучило, да не шаље никаквог делегата и да не учествује на конгресу.

Поводом ове одлуке московског друштва председник бугарског словенског друштва, Бобчев, изјавио је: „Председник словенског друштва, покуравајући се утврђеном реду, послао је на вријеме позиве свима учесницима конгреса. Сем учесника словенског конгреса, који су и од раније чланови словенских конгреса, позвани су још и извјесни словенски писци, као и делегати универзитета и академија словенских. Најзад и све без изузетка словенска друштва била су позвана да пошаљу своје делегате. Али московско словенско културно друштво, које је исто тако било позвано као и остала петроградска удружења, није хтјело да саопшти имена својних чланова, нити да јави које је делегате изабрало, те да им се пошаљу позиви. Председништво је ипак неким од чланова тога друштва послало позиве као чувеним словенским личностима. Из свега овога очигледно је, да словенско друштво у Москви није имало разлога да се налази увријеђено, те да рјешити да не шаље делегате у Софију.“

у Софији. Московско друштво за славенску културу хтјело је да на конгрес испрати седам делегата, али како је добило од софиског словенског друштва извјештај, да толики број делегата не може да прима, то је и пала одлука, да московско друштво никако и не судјелује на конгресу. По другима та је одлука донесена зато што је московско друштво условљавало своје учешће само ако се програм конгреса буде модифицирао у неословенском смислу. Како тај захтјев није нашао одзива, јер им је одговорено да се програм конгреса неће мијењати, то је московско друштво одлучило, да не шаље никаквог делегата и да не учествује на конгресу.

Поводом ове одлуке московског друштва председник бугарског словенског друштва, Бобчев, изјавио је: „Председник словенског друштва, покуравајући се утврђеном реду, послао је на вријеме позиве свима учесницима конгреса. Сем учесника словенског конгреса, који су и од раније чланови словенских конгреса, позвани су још и извјесни словенски писци, као и делегати универзитета и академија словенских. Најзад и све без изузетка словенска друштва била су позвана да пошаљу своје делегате. Али московско словенско културно друштво, које је исто тако било позвано као и остала петроградска удружења, није хтјело да саопшти имена својних чланова, нити да јави које је делегате изабрало, те да им се пошаљу позиви. Председништво је ипак неким од чланова тога друштва послало позиве као чувеним словенским личностима. Из свега овога очигледно је, да словенско друштво у Москви није имало разлога да се налази увријеђено, те да рјешити да не шаље делегате у Софију.“

ЊЕГ. КРАЉ. ВИСОЧАМСТВУ НИКОЛИ I

Витешком Господару Црне Горе
приликом подседамогодишњице Његовог славног владања од 1860. до 1910. год

У врлој земљи она гласише си лавско сви,
Чују снагу и јунаштво с чудом гласи свијет цео
И прилаже твоју моћ,
Да кени сјешем својим радом,
С термом вјером, другом набом
На јешество свето до!
И освенатат кри и слова
Твоје перу и хандару,
Почуј устник околних:
Слава Теби, Господару!

омако концентрисаном сјесом плавог камена и креча 5 и 7 цуга преко лета тек ако узмаше неку помоћ.

Очекује се проналазак правог средства против ове најновије опасне болести на виноградима, а најбоље је чувају се да се болест и вод нас не пренесе узвозом америкањских сирата лозе из Француске.

(Свршетак)

Шала и забава

Људи у браку

— Зар те људи у многоме не поужењау на оне из царства животиња?

— Те још како! Ако је кротак он је као јагње; ако је љут, он је као рис; ако је лукав, он је као змија; ако је глуп, он је као крап; ако је сличан, као да има рогове телена; ако...

— Укратко: а болестија!

— Мој је муж тако несносан, да се не може подијелити. Тако је живе природе, тако буат и плах, да све разлики око себе.

— О кћери и ја, то је још добро. Људи без енергије су мањеви због по жему.

— А шта би ти хтјела!.. Ви жене у опште сте људски и на нас мужеве гледате само као „животиња“ на лимунове.

— На и опште ништа друго. Само не у овом смислу као што ти мислиш, него као лимун, који женама кисели живот!

NACIONALNA BIBLIOTEKA
CRNE GORE
DURĐE ĐURĐE
SRNOJEVIĆ

ПРИВРЕДА

ВИНОГРАДАРСТВО

ПШНЕ
М. М. Д.

(6)

Новел је пресеље лозе овом сјесом само представити мјера да се перошпора не може појавити са кад се појави болест не лијечи, то пресеље виноград треба предузети прије појаве перошпоре.

Цело пресеље треба извршити улијек до повољне доба, а најбоље прије цијетанга винограда, друго пресеље најбоље за мјесец два послје првог, а треће у јулу или августу мјесцу.

За прво пресеље довољан је 1-5 проценатни раствор плавог камена, за друго је добро употребити пропорцију а за треће пресеље 1-5 проценатни раствор плавог камена.

Сва ове сјесе плавог камена и креча по проф. Милареу, препоручује се пресеље лозе и тако званом „Аустријом“, који је јединствено ветрило баира плавог камена са амонијакима, које је сретно пронао у Угарској у употреби, а за њим поарашијаване лозе помоћу нарочито конструисаних мјехова са прашком тако званом „Фоститум“ (Sulfostiatita cuprigue), који је смјеса плавог камена са прашком минерала селитра.

Дејство овог последњег средства против фи-

ловене још није доказано, а његова практична приједност била би велика нарочито за државности гдје нема довољно воде за спремање борбове чорбе.

2) Ериноза.

По брашаваним флакама на површи листова ова је болест доста слична перошпори и често се са овом болести брза. Главна је разлика у томе, што је површина листа под перошпору глатка, а код ове болести лист је на горњој површини а изнад брашаваних мјеста испуцан, бобичав. Ова болест није једно мјесто за размак човога, с тога се обично и не предузимају никаква средства за њено лијечење.

Болест ова није криптограмске природе, већ је производи својим убодем једна највјесна вода.

3) Оидиум.

И ова болест производи на листовима зеленим деловима човога једна ситна гљивина Oidium Tuckeri. Сви делови, које ова гљивина синади, а ова се врло брзо као и перошпора распршава, постизу брашаван, а кад се ове мале збрину виде се прве претежно овалне. Од ове болести тропе трине и она може најбоље бити уништити. У Француској ова болест већ дивно постоји, а раширена је и по другим виноградним земљама.

Кад није још изазвана штета од ове болести заштитно средство је противу Оидиума: заштитаване човога помоћу нарочитих мје-

њу г. С. де Арсењева ово: „Нови руски посланик за Црну Гору већ је наименован. То је досадани министар-резидент Арсењев, који је био у Хамбургу, Бремену и Либеку. Арсењев је познат као славнофил и велики пријатељ српскога народа. Његов отац, савјетник Арсењев, такође је пријатељ Срба. Мислим, да је избор Арсењева врло добар за Црну Гору, тим прије, што је он поред политике упознат и са трговинском политиком. Својом стручном спремом он ће моћи да користи Црној Гори, нарочито сада, када се црногорска политика у велико своди на развој трговине и саобраћајних средстава“.

Велике поплаве. Силне кише, које су пошљедне вријеме биле, проузроковале су силне поплаве. У Србији су читави крајеви опустошени. Није поштеђена ни Ст. Србија и Македонија. Исто је тако било велике поплаве у Српјему, Бачкој, Банату, Славонији и Хрватској. Страдала је и Бугарска, као и неки дијелови европске Турске, Румуније, Угарске, Немачке, Швајцарске, Швајцарске и т. д.

Устројство наше војске. Расматрајући ново устројство наше војске и целокупни закон о њој „Биоградске Новине“ посветиле су му *нарочити чланак, који се завршује овим ријечима:* „Из свега српског срца поздрављамо овај закон о устројству братске нам црногорске војске, желећи јој успјеха у новоме полету модерне организације, и надајући се, да ће мјеродавни фактори жарком вољом обрадити још и све оно, што је овим законом њиховом кругу рада додијељено“.

Халејева комета. Према извјештајима свију звјездарница, очигледно је, да ни близу један дио није су дала опжања Халејеве комете као што се то мислило за тај ријетки природни феномен. Земља је проишла кроз реп кометин, али не између 5. и 6. маја, као што се очекивало, него дан касније; астрономи су се побркали! О каквој промјени земљане атмосфере или њене конзистенције не може бити ни говора. Са прошлим бурама, наглим кишама и хладноћом Халејева комета нема никакве везе. Халејева

комета се постепено удаљила од земље и изгубила се, те ће се тек у октобру видјети на истоку али не голим оком него само помоћу астрономских догледа.

Колера у Русији. Као што из Петрограда и Лавова јављају, неколико случајева колере појавили су се.

Чеси побједници. У Бечу су ових дана биле међународне утакмице гимнастичара и том су приликом Чеси одвијели побједу.

Из друштва „Његош“. Друштвени благајник, г. Душан Пајевић, који је услед своје болести предао привремено благајнику дужност свом замијенику, г. Пери Петровићу, примио је поново своју дужност, о чему се извјештавају друштвени чланови.

Карактер у афоризмима

Карактер се образује утицајем разних и силових околности, мање више, под влашћу и контролом појединаца. Ни дан не прелази без неке школе, на било за добро, или за зло. Нема ситуације, која не би могла и низ пошљедња за собом повући, као што нема ни најтањег влакна без сенке. Донста мудра је била она мајка, која је сипа свога световала; не попустила, сине, ни најмањем злу, јер ако попустиш, знај, да ћеш му прије или послије бити роб. Смајлс

Људи од карактера јесу савјест народа, коме припадају. Емерсон

Геније је род мозга, Карактер је плод срца. Смајлс

Ко год нема карактера није човек, него ствар. Шамфор

Ни од каквог броја покварених људи не може изаћи велики народ. Смајлс

Без карактера појединих не може у народу бити правог слога, снаге и јерине. Смајлс

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА

Света на маилуку. *Н. К. Ковачевић* Драгана Ковачевић, на писмо је књигу „Света на маилуку“, у којој је изложио путописане црте, са сликом Манастира Морачког приликом његовог путовања у августу 1909 г. са Њ. Кр. В. Престолонаследником у Манастир Морачки. Моде се покошкови пријатељи, да скупе претплатнике и новац или списак претплатника да шаљу неоп-

средно госпођи Анији Н. Ковачевић на Цетињу. Књиге се налазе у штампарији министарства војног. Књига износи 1 штатмане табака, а писма је комаху један пернер. *Скупљени добијају десет књигу.*

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Моја књига: „Црногорске Јуначке Пресце“, за коју сам објавио да ће бити готова до Ђурђева-дне ове год., — услед веома нагомиланоста званичног рада у Штампарији Кн. Министарства Војног, а и услед мојих домаћих околности — болјести и смрти у фамилији, — није могла у одређено вријеме изићи, те овим усудно молим поштовану г. г. претплатнике, (њих 2.200), да ме извине за овакво задошњење.

Књига је већ до поздраве штампана, те ће свакако у скороме времену бити готова и разаслана.

Цетиње, 10. јуна 1910 г.

Ђорђе М. Драговић
пјешадијски капетан.

НА ЗНАЊЕ

Овим јављам поштованој публици како из места тако и са стране, да сам, узимајући приликом срећног јубилеја Његов Уваженог Кнеза Господара на издржаване хиљаду Црногораца, отворко сада — у *најдјељу* 13. о. м. — **ресторан**, у највећем природном мјесту за летњу сезону овога краја — под малим јасикама, сада названом мјесту „Вучји До“, где сам већ саградио бараку и начинио удобно мјесто за одмор посетиоцима приликом ове летње сезоне, а где ће пошт. посетиоци, поред природног уживања, наћи свагда: природна црногорска пића, пића домаћег и страног печеног меса на ражан, у свако вријеме *фришких* *Кејвалчића* и *раничића*, *пирута*, *српског салама*, *сира*, *јаји* и т. д.; сваки други дан *пиритане цистрве*.

Позивам све пријатеље и познанике и свакога ко се крстом крсти и клања да дође код свога „Рунда“.

Цетиње, 12. јуна 1910 г.

С поштовањем
Ристо Рундо, Мостарац.

На „Цетињски Вјесник“ најбољесе преплатити код поште.

Технички Биро за централно гријање и санитетску технику

МИЛОША П. РАДОЈЛОВИЋА
ИНЖЕЊЕРА
БИОГРАД Телефон 474.

Југовића ул. 2.

Израђује: Централна гријања топлотом водом; ниским и високим парним притиском; топлим ваздухом; и све врсте вентилације.

Инсталација и канализација најмодерније санитетске технике: *купања*; *болница*; *санаторија*; државних и приватних зграда; *инсталација* *домашних купатила са топлим водоводом* по *дјели* згради.

ЂУРЂЕ
СРНОЈЕ
Милошћена радња
ЗА ИЗРАДУ ПЛОЧНИКА ОД ЦЕМЕНТА
ПАСКВАЛЕ ДЕ ФИЛИПИС У БАРИ (Италија).

Препоручује се цетињском грађанству за израду плочника у цементу за подове, тротоаре, улазе у ходнике, штале и т. д. Израђује такође степенице, стубове за украс, и за балконе (перголе).

Због близине, удобности и брзине превоза наша радња у стању је примити се израде свију напоменутих радова под најумјеренијим цијенама и може успјешно конкурисати свакој другој радњи ове врсте.

За ближе информације обратити се на г. А. Капетановића, чинов. Барског Друштва, Цетиње.

ДЕДЕР **ДА СЕ ОДМОРИМО**
У ХЛАДУ УКУСНО УРЕЂЕНЕ

БАШТЕ
КАФАНЕ
ЦРМНИЦА

гдје је модерни нови **НАМЈЕШТАЈ** а можемо добити разног пића, ликера и леденог *ттива*; *закуске*, *компота* и др. *слаткиша* из познате фирме **ЕТТИ** у Бечу.

СВОЈ СВОМЕ

ВАЖНО ЗА СВАКОГА, А НАРОЧИТО ЗА НАШЕ ТРГОВЦЕ
ПРВА СРПСКА АГЕНТУРНА И КОМИСИОНАРСКА

РАДЊА

ХРИСТИФОРА МОРАЦА У ПОДГОРИЦИ

Отпочела је свој рад, те прима и најсавјесније обавља — *наруџбе*.

Ово је једина и најсолиднија Агентурна и комисионарска *радња* преко које се могу све врсте трговачке робе а нарочито:

Кафа, **Шећер**, **Брашно**, **Пиривач**, **Петролеум**, **Кожа**, **Шпирит**, **Свијеће**, **Сапун**, **Сардине**, **Чоколада**, **разни Ликери** и **Минералне Воде**, како по најнижим дневним цијенама тако и уз најповољније услове поручити.

СВОЈ СВОМЕ